

LUO GUANZHONG

A HÁROM
KIRÁLYSÁG
TÖRTÉNETE

I. KÖNYV

KELET
KINCSEI

A fordítás az alábbi angol kiadás és az eredeti
kínai irodalmi szövegek alapján készült:

Luo Guanzhong / *The Three Kingdoms,*
Volume 1: The Sacred Oath: The Epic Chinese Tale
of Loyalty and War in a Dynamic New Translation
Published by Tuttle Publishing 2014

Fordította
HEGEDŰS PÉTER

Az eredeti kínai változattal egybe vetette, lektorálta,
a jegyzeteket és a névmutatót készítette
ANTÓNI CSABA

English translation © Ronald C. Iverson, 2014
Hungarian translation © Hegedűs Péter, 2020
Hungarian edition © Édesvíz Kiadó Kft., 2020
Cover design © Édesvíz Kiadó Kft., 2020
Minden jog fenntartva.

A könyv – a kiadó írásos jóváhagyása nélkül – sem egészében, sem részleteiben nem sokszorosítható vagy közölhető, semmilyen formában és értelemben, elektronikus vagy mechanikus módon, beleértve a nyilvános előadást vagy tanfolyamot, a hangoskönyvet, bármilyen internetes közlést, a fénymásolást, a rögzítést vagy az információrögzítés bármely formáját.

A könyv a Pallas Athéné Innovációs
és Geopolitikai Alapítvány
támogatásával valósult meg.

Tartalom

Előszó

ELSŐ FEJEZET

Egy lakomán három vitéz testvériséget fogad az

Őszibarack-kertben

A felesküdt fivérek derekasan küzdenek a lázadók
ellen

MÁSODIK FEJEZET

Zhang Fei dühében megvesszőzi a felügyelőt

He Jin, az anyacsászárné fivére összeesküvést sző az
eunuchok ellen

HARMADIK FEJEZET

Dong Zhuo tábornok csendre inti Ding Yuant a Meleg
Világosság Kertjében

Li Su bőkezű ajándékokkal vesztegeti meg a vitéz Lü
But

NEGYEDIK FEJEZET

Xie herceg a trónfosztott császár helyébe lép

Cao Cao Dong Zhuo életére tör, mégis kardot
ajándékoz neki

ÖTÖDIK FEJEZET

A nemesurak seregestül gyűlnek Cao Cao zászlaja alá
Dong Zhuo ellen
A három fivér megküzd Lü Buval a Tigrisverem-
szorosnál

HATODIK FEJEZET

Dong Zhuo felperzseli a fővárost, s rémtetteket követ
el
A Császári Jádepecsétet rejtegető Sun Jian hitszegővé
válik

HETEDIK FEJEZET

Yuan Shao megütközik Gongsun Zannal a Vándorkő-
folyónál
Sun Jian átkel a Folyamon, s rátámad Liu Biaóra

NYOLCADIK FEJEZET

Wang Yun ravaszul a „lánctaktikát” alkalmazza
Dong Zhuo a Főnixmadár Pavilonban éktelen haragra
gerjed

KILENCEDIK FEJEZET

Wang Yun lépre csalja Lü But, aki végez Dong

Zhuóval

Jia Xu tanácsára Li Jue megtámadja a fővárost

TIZEDIK FEJEZET

Ma Teng sereget toboroz, hogy harcba szálljon a
lázadókkal

Cao Cao támadást indít Xuzhon ellen, hogy
megbosszulja apját

TIZENEGYEDIK FEJEZET

Liu Bei megmenti Kong Rongot Beihaiban
Lü Bu diadalmaskodik Cao Cao felett Puyangnál

TIZENKETTEDIK FEJEZET

Tao Qian háromszor kínálja fel Xuzhout Liu Beinek
Cao Cao ádáz csatát vív Lü Bu ellen

TIZENHARMADIK FEJEZET

Li Jue és Guo Si véres ütközetbe bocsátkozik
Yang Feng és Dong Cheng megmentik a császár életét

TIZENNEGYEDIK FEJEZET

Cao Cao Xuchangba helyezi át a császári székhelyet
Lü Bu éjszaka rajtaüt Xuzhoun

TIZENÖTÖDIK FEJEZET

Taishi Ci ádáz párbajt vív Sun Cével

Sun Ce a Délvidék ura lesz

TIZENHATODIK FEJEZET

Lü Bu a táborkapuban ellövi az Égperzselőt
Cao Cao csatát veszti a Yu-folyónál

TIZENHETEDIK FEJEZET

Yuan Shu kelet felé vonul hét csapattal
Cao Cao három sereggel szorongatja Yuan Shut

TIZENNYOLCADIK FEJEZET

A ravasz Jia Xu fényes diadalt arat
Xiahou Dun elveszíti a fél szemét

TIZENKILENCEDIK FEJEZET

Cao Cao árvizet támaszt Xiapi falainál
Lü Bu csúf halált hal a Fehérkapu Toronynál

HUSZADIK FEJEZET

Cao Cao vadászni megy Xutianbe
Dong Cheng titkon parancsot kap az Ég Fiától

HUSZONEGYEDIK FEJEZET

Cao Cao bort melegít és a hősookról mesél a
szilvaligetben
Guan Yu levágja Che Zhout, s visszaszerzi Xuzhout

HUSZONKETTEDIK FEJEZET

Yuan Shao és Cao Cao felvonultatják seregeiket
Guan Yu és Zhang Fei fogságba ejtik az ellenség két
parancsnokát

HUSZONHARMADIK FEJEZET

Mi Heng leveti ruháját és a hősookról szónokol
Ji Ping esküvel fogadja, hogy végez Cao Caóval

HUSZONNEGYEDIK FEJEZET

Cao Cao meggyilkolja Dong úrhölgyet, a császár
ágyasát
Liu Bei csatát veszti Cao Cao ellen, majd Yuan Shaónál
keres menedéket

HUSZONÖTÖDIK FEJEZET

Guan Yu három feltételt szab a dombtetőn
Cao Cao áttöri az ostromzárát Baimánál

HUSZONHATODIK FEJEZET

Yuan Shao újabb vitéz tábornokot veszít
Guan Yu szögrel akasztja pecsétjét, s lemond a
kincsekről

HUSZONHETEDIK FEJEZET

A Csodásszakállú Vitéz ezer lis, magányos útra indul
Guan Yu átkel öt hágón és levág hat tábornokot

HUSZONNYOLCADIK FEJEZET

Guan Yu megöli Cai Yangot, hogy bizonyítsa hűségét
Liu Bei újra találkozik fivéreivel Guchengben

HUSZONKILENCEDIK FEJEZET

A Hegemónok Ifjú Fejedelme haragjában leszúrja Yu
Jiét
A kékszemű Sun Quan átveszi az uralmat a Délvidék
felett

HARMINCADIK FEJEZET

Yuan Shao vereséget szenved Guandunál
Cao Cao porrá égeti a wuchaói magtárat

TEMATIKUS NÉVMUTATÓK

1. Valós történelmi személyek
2. Kitalált, fiktív szereplők
3. A Han-kor előtt élt, illetve a példázatokban említett,
valósnak tekintett történelmi személyek
4. Han-házi császárok
5. A Tíz Belső Hivatalnok
6. A regény szerinti uralkodási korszakok

Az első kötetben szereplő címek és rangok mutatója

Az első kötetben szereplő mértékegységek mutatója

Térképek

Előszó

Réges-régen egy messzi-messzi vidéken...

Antóni Csaba

話說天下大勢，分久必合，合久必分

A megosztottság helyébe az egység lép, az egységet megosztottság követi. Idő múltával az egyiket szükségképpen felváltja a másik. A világ rendje már csak ilyen.

Ezekkel a szavakkal kezdődik *A három királyság története* (*Sanguo yanyi*). A kínai olvasó számára a fenti idézet legalább olyan ismerősen cseng, mint nekünk, magyar olvasóknak például az *Egri csillagok* első sorai, vagy szerte a világban *A Gyűrűk Ura* híres verse. Kínában és világszerte vaskos köteteket szenteltek a mű méltatásának, elemzésének és kutatásának. A regény az elmúlt évszázadokban mind a hagyományos, „magas irodalom”, mind a „populáris kultúra” fontos, megkerülhetetlen eleme volt és maradt. Számítógépes játékok, képregények, rajongói klubok, temérdek filmadaptáció és a történet fősodrából leágazó önálló regények – ez ma már mind hozzátartozik *A három királyság történetéhez*. Bátran

kijelenthetjük, hogy napjainkban a számunkra jól ismert „univerzumok” (*Star Wars*, *Lord of the Rings*, stb.) mellett bizony hosszú évtizedek óta létezik a nagyvilágban egy „*Sanguo*-univerzum” is milliányi rajongóval és követővel.

A *három királyság történetének* szerzője, Luo Guanzhong életéről vajmi kevés adat maradt fenn. Annyi bizonyos, hogy a 14. század szülötte. Születésének és halálának helye egyaránt ismeretlen. Fennmaradt művein kívül mindösszesen annyit tudunk róla, hogy egyszer egy kortársa 1364-ben személyesen is találkozott vele. Ebből feltételezhető, hogy valamikor a Yuan-kor (1271–1368) legvégén és a Ming-kor (1368–1644) legelején alkotott.

A *három királyság története* a magyarul is megjelent *Vízparti történet* (*Shuihuzhuan*), *A vörös szoba álma* (*Hongloumeng*) és a *Nyugati utazás* (*Xiyouji*) mellett a „négy klasszikus kínai nagyregény egyike”, ami jól mutatja elismertségét. A négy alkotás közül ezt tartják a legelsőnek és a „legkínaiabb” kínai regénynek. Úgy tartják, legalább akkora, ha nem nagyobb hatást gyakorolt a kínai, japán, koreai és általában a kelet-ázsiai kultúrára, mint Shakespeare az angol és az európai irodalomra. A középkorban és az újkorban írástudók és irodalmárok nemzedékeinek szolgált etalon és ihlető forrás gyanánt. Népszerűsége a 20. században is töretlen maradt. Ismert tény, hogy Mao Zedongnak is az egyik kedvenc könyve volt, sőt, a század közepének vérzivataros éveiben egyfajta hadtudományi kézikönyvként használta a japán hódítók és a Guomindang elleni harcokban.

A 120 fejezetből álló monumentális alkotás különálló

történetek néhol lazán, néhol szorosabban egymáshoz kötődő láncolata. Közös vonásuk, hogy a tettek és cselekedetek megítélése valamilyen formában mindig a konfuciánus értékrend – például igazságosság, emberségesség, szülőtisztelet, erényesség – szerint történik. Mintha a szerző feladná pártatlanságát, s tudatosan sugalmazná az olvasónak, ki jó és ki gonosz. Mivel a regény egy zűrzavaros korszakban játszódik, amit a vég nélküli háborúskodás és az általános létbizonytalanság jellemzett, gyakoriak a történelmi utalások a dicső régmúlt és a letűnt aranykor félig mitikus vagy valós történelmi személyeire, akikre mint követendő példákra hivatkoznak, hogy a birodalomban ismét helyreállhasson a rend és a béke. A mű másik sajátossága a rengeteg szereplő, akik szabadon járnak-kelnek a történetben. A történetfűzér sodrában hol eltűnnek, hol felbukkannak húsz vagy akár harminc fejezettel később. Sok olyan „alhős” vagy arctalan szereplő akad közöttük, akinek csupán egy röpké szerep jut az események formálásában, s aki dolga végeztével vagy halála okán örökre kilép a történetből. Bár rengeteg történelmi eseményt foglal magában – amelyek helytállóságát a modern történelemtudomány utóbb igazolta –, a regény korántsem egy történelmi alapossággal megírt egyenes idősíki krónika, sokkal inkább annak a néhány kiemelt szereplőnek, főhősnek az életét és kalandjait elbeszélő, elregélő „tízezerszínű” tabló, akik a bemutatott történelmi időszak főszereplői voltak. Minden története egy újabb ecsetvonás azon a monumentális történelmi festményen, amely végül, az utolsó fejezetben fedi fel önmagát teljes pompájában és részletgazdagságában. A

szerző „biztos ecsettel” kalauzolja végig az olvasót a korszak zűrzavaros eseményein, bemutatva a politikai küzdelmeket, az udvari intrikák hálóját, a csatateretek borzalmait és az otthonok mindennapjait. Az olvasó maga is úgy érezheti, ott lovagol a csatatéren, forralt rizsbort kortyolgat vagy épp birodalomteremtő terveket szövöget, miközben tanácsosai a régi idők történelmi alakjaival példálózva próbálják meggyőzni a maguk igazáról.

A regény alapjául *A három királyság* című, 290 táján íródott mű szolgált. Szerzője, Chen Shou összegyűjtötte a korabeli krónikákat, amelyeket aztán egységes szerkezetbe rendezett. Luo Guanzhong ezt a szöveget használta fel, hogy saját kora igényeire és irodalmi formáira alakítsa. Innen a mű sajátos szerkezete. A mongol eredetű Yuan-dinasztia korában ugyanis virágkorát élte a színjátszás. Megszokott gyakorlat volt, hogy a színdarabokon kívül a regényes művek egy-egy fejezetét is előadták az írástudatlan köznép számára. Ezért volt fontos például, hogy a csaták esetében mindig megemlítsék, kiknek a párviadala vezette be az ütközetet és az milyen hosszú ideig tartott. Az eseményeket összegző versek is azt a célt szolgálták, hogy a hallgatóság – vagy éppen az olvasó – memorizálja a hallott vagy az olvasott szöveget.

Amint arra a cím is egyértelműen utal, a regény a Három királyság korának (220–280) eseményeit dolgozza fel. Ez egy nagyon mozgalmas, fordulatos és véres időszak volt a kínai történelemnek. Az Égalattit, azaz Kínát elsőként egyesítő, tiszavirág-életű Qin-dinasztia bukása után Liu Bang i. e. 206-ban megalapította a Han-dinasztiát. Ez volt az első kínai

uralkodóház, amely a korabeli világtörténelmi léptékkal mérve is hatalmas és tartós birodalmat hozott létre. A Hanok hatalma az i. sz. 1. század végére végleg megingott. A birodalomban mindenhol lázadások ütötték fel a fejüket, s a központi hatalom megszűnt létezni. A birodalom tucatnyi apróbb, egymással vetélkedő államocskára szakadt, miközben a népi gyógyító, Zhang Jue vezetésével

184-ben kitört a sárgaturbánosok felkelése, ami kiterjedt a birodalom központi területeire. A felkelést csak 205-re sikerült teljesen leverni – milliónyi áldozat árán. A belharcok eredményeképpen 220-ban a Han-ház elbukott, s a területén három önálló állam jött létre. Azért használatos a „királyság” elnevezés – a *guo* írásjegy alapvetően államot jelent –, hogy jelezze, ezek az államok többek voltak egyszerű fejedelemségeknél, de mivel nem uralták egész Kínát, nem beszélhetünk birodalmakról.

Nyugaton jött létre Shu-Han, amelyet Liu Bei (161–223) alapított 221-ben. Mivel a Han-ház leszármazottja volt, ezt az államot tekintik a Han-dinasztia törvényes utódjának. Egészen 263-ig állt fent, amikor az északi Wei Királyság végül elfoglalta. Wei első uralkodója Cao Cao (155–220) volt, aki 220-ra egész Észak-Kínát uralma alá hajtotta, beleértve az északnyugati, sivatagos vidékeket és a Koreai-félsziget északi részét. 266-ban bukott el, amikor a Kínát rövidesen, igaz rövid időre, újraegyesítő Jin-dinasztia első uralkodója lemondatta az utolsó Wei-házi királyt. A harmadik királyság délkeleten jött létre Wu néven, alapítója, Sun Quan (182–252). Wut 280-ban foglalta el a Jin Birodalom, véget vetve a Három királyság korának.

Az *Első kötet* 30 fejezetének cselekménye 169-ben kezdődik, amikor az első baljós előjelek mutatkoznak a birodalomban, jelezve, hogy komoly vész fenyegeti a Han-házat. Az események sorát a 200-ban vívott guandui csata zárja, amelyben Cao Cao súlyos vereséget mér Yuan Shaóra, s így előbbi előtt megnyílik az út, hogy egész Észak-Kína ura legyen. Ebben a kötetben tanúi lehetünk a később hármass hatalmi viszony kialakulásának, illetve a hadurak egymás közötti csatározásainak és politikai mesterkedéseinek, amelyek mind egy célt szolgáltak, a Kína feletti egyeduralom megszerzését. A regényfolyam legtöbb főszereplőjével is megismerkedhetünk – Liu Bei, a mindig méltóságteljes császári leszármazott, akit a szerző tudatosan a legszerethetőbb szereplőként ábrázol; segítői, a rettenthetetlen bátorságú és szilárd jellemű Guan Yu, aki századokkal később az igazság és rend istenségének rangjára emelkedett, illetve Zhang Fei, a kissé faragatlan, meggondolatlan, óriási lelkű harcos, a „nép fia”; a versfaragó Cao Cao, a könyörtelen és ravasz hadúr, aki mindenre kész a hataloméért, de nagyra becsüli a bátorságot és az elvhűséget; illetve Sun Quan, a Délvidék tehetségeket és érdemeseket felkaroló és támogató ura. A felsorolásból egyetlen szereplő maradt ki, a „bölcsh” Zhuge Liang (181–234), Shu-Han legendás főminisztere, hadvezére, a későbbi korok hivatalnokainak példaképe, aki a *Második kötetben* tűnik majd fel.

Végezetül néhány szót a fordításról. Egy ilyen hatalmas mű fordítása előtt számos kérdést kell tisztázni. Először is az átírási elvekről kell dönteni. Jelen fordítás a nemzetközileg is elfogadott *pinyin* átírást alkalmazza, ami világszerte elterjedt és

az esetleges további kutatómunkát is megkönnyíti, mivel a legtöbb írott és elektronikus forrás ezt az átírást alkalmazza. A kötet végén többféle tematikus névmutató található a szereplők nevével, zárójelben a kínai írásjegyekkel és a fejezetszámokkal, amelyekben feltűnnek. Több helyen szükséges volt lábjegyzetet beszúrni a szöveg jobb megértése érdekében, de ezek számát próbáltuk minimalizálni. A szereplők rangjait minden esetben feltüntettük a fordításban, hűen követve az eredeti szöveget. Ezeket a rangokat külön is összefoglaltuk a kötet végén. A mértékegységeket meghagytuk eredeti, kínai elnevezésükben, nem fordítottuk át „mérőfölddé”, „arasszá”, „mérővé”, de a mutatóban ott szerepel az értékük és mennyiségük a ma használatos mértékegységekben.

A fordítás során elsődleges és legfontosabb feladatunknak tekintettük, hogy közelebb hozzuk ezt a távoli világot és korszakot a magyar olvasóhoz, megpróbálva hűen visszaadni az eredeti szöveg hangulatát.

Nincs más hátra, mint elhelyezkedni a képzeletbeli időgépben, s visszarepülni a kínai ókorba. Az évszám 169, a helyszín Luoyang, a Keleti Han-dinasztia fővárosa...